

2

OKRESNÍ SOUD PRAHA - VÝCHOD

Na Poříčí 1044/20, 112 97 Praha 1

Tel.: 221 729 311 (399), Fax.: 257 005 060

e-mail: podatelna@osoud.phav.justice.cz, ID datové schránky: zyaabwu

Naše značka: 43 Si 25/2021

Vaše značka: ///

Vyřizuje:

Dne: 28. ledna 2021

Informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane magistře,

ve shora uvedené věci zasílám Vámi požadované rozhodnutí v anonymizované podobě.

S pozdravem

Mgr. Jana Stejskalová v. r.
předsedkyně Okresního soudu Praha – východ

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Praha-východ rozhodl v hlavním líčení konaném dne 29. října 2020 v Praze samosoudkyní JUDr. Mgr. Lenkou Haštabovou, Ph.D.,

takto:

Obžalovaný [redacted] narozený [redacted] v [redacted], řidič a skladník společnosti [redacted] bytem [redacted]

se podle § 226 písm.a) tr. řádu zprošťuje obžaloby OSZ Praha-východ sp. zn. Zt 358/2019 pro skutek spočívající v tom, že

dne 1. 8. 2018 v době cca od 9:30 do 9:50 hod., na stavbě rodinného domu v obci [redacted] na pozemku parc. č. [redacted], stavebníka [redacted], jako zaměstnanec – řidič a skladník dodavatelské společnosti [redacted], při provádění vykládky dovezeného stavebního materiálu – tvárníc Ytong uložených na paletách, z ložné plochy nákladního vozidla zn. Iveco, rz [redacted], pomocí hydraulického nakládacího jeřábu zn. Palfinger PK 10000, a závěsného prostředku Euro závěs EZP-15.23, do prostoru staveniště na základní desku domu, měl v rozporu s povinnostmi, které mu na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vyplývaly z obecně závazných právních předpisů, pokynů zaměstnavatele a konkrétního návodu k provozu používaného hydraulického nakládacího jeřábu, pokračovat ve vykládce pomocí hydraulického nakládacího jeřábu, přestože do jeho pracovní oblasti, pod zavěšené přepravované břemeno, měl opakovaně vstupovat přítomný spolumahatel a jednatel společnosti [redacted], poškozený [redacted], v důsledku čehož, při sesunutí jedné z přepravovaných palet s tvárnicemi z vidlic závěsného prostředku, došlo k jejímu pádu na poškozeného [redacted] který tím utrpěl četná, závažná poranění hlavy, obličeje, mozku a míchy, neslučitelná se životem, v důsledku kterých na místě zemřel, čímž smrt jmenovaného výraznou měrou spoluzapříčinil,

čímž měl dle podané obžaloby naplnit skutkovou podstatu přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku,

neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán.

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

Odůvodnění:

1. Obžaloba Okresního státního zastupitelství Praha-východ kladla obžalovanému za vinu, že se dopustil shora popsaného skutku, v kterém bylo spatřováno spáchání trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku. Soud rozhodoval rozsudkem dne 22.6.2020, kdy uznal obžalovaného vinným. KS v Praze usnesením sp. zn. 11 To 191/2020 ze dne 10.9.2020 rozsudek zrušil a uložil soudu I. stupně, aby se přesvědčivě vypořádal se všemi okolnostmi pro rozhodnutí významnými, zejména ohledně skutkového závěru o opakovaném vstupu poškozeného do pracovní oblasti hydraulického jeřábu, pod zavěšené přepravované břemeno v rozporu s návodem k obsluze. A rovněž se soud měl zaobírat subjektivní stránkou jednání obžalovaného, zejména, pokud jde o vyhodnocení obhajoby obžalovaného spočívající v tom, že poškozeného zaznamenal až na poslední chvíli a okamžitě zastavil jeřáb, což bylo správné a souladné s návodem k obsluze tohoto typu jeřábu. Soud I. stupně opětovně vyhodnotil provedené důkazy a dospěl k závěru, že je namístě postupovat podle § 226 písm.a) tr. řádu a obžalovaného obžaloby zprostit. Hlavní líčení bylo dne 29.10.2020 konáno v nepřítomnosti obžalovaného, který byl řádně předvolán, omluvil se.
2. **Obžalovaný** v hlavním líčení uvedl, že předmětného dne přijel na stavbu poškozeného nejdříve s latěmi, poté s 11 paletami ytongu, každá paleta měla 688 kg. Poškozeného viděl poprvé v životě. Práce obžalovaného probíhala tak, že vozil materiál na různé zakázky, vždy dostal od dispečera pokyn, co a kam má odvézt. Když přijel na místo, zeptal se poškozeného, kam má palety vyložit a zda má poškozený vazačské zkoušky. Na tuto otázku se ptá vždy. Poškozený uvedl, že vazačské zkoušky má, že má také 40 let praxe ve stavebnictví. Na bezpečnostní pravidla se poškozený tvářil povyšně, neměl ani helmu. Obžalovaný dále neřešil, jakou má poškozený kvalifikaci, nemá oprávnění po něm chtít podpis nebo doklady. Obžalovaný poškozenému řekl, ať se mu do práce nemotá a ať nechodí do dosahu ruky jeřábu. První dvě palety mu poškozený pomohl složit na zídku, to mu říkal, že se může přiblížit, až to bude 50 cm nad zemí, pošk. [REDAKCE] si je nasměroval. Obžalovaný byl s poškozeným dohodnut, že k paletám může, až budou jen cca 50 cm nad zemí, kdy se vidle natáčely, kam potřeboval. Palety se ale skládaly na základovou desku domu, za část obvodové zdi, kam obžalovaný neviděl. Poškozený mu proto ukázal, kam má palety složit. Chtěl si určit sám, kam se palety složí, aby se pak zedníci nemuseli příliš namáhat. Vzájemné instrukce slyšeli dobře. Další palety již obžalovaný skládal sám, poškozený odešel za zákazníkem. Zbytek udělal obžalovaný sám. Poslední 3-4 palety opět pošk. [REDAKCE] pomáhal, protože jeřáb byl moc vysunutý, paleta se napichovala z boku a závěsný prostředek se otáčí samovolně, tam po něm chtěl, aby mu ty vidle natočil. Pomoc poškozeného obžalovaný nepotřeboval, šlo čistě o to, že poškozený chtěl určovat, kam se která paleta postaví. S posledními 3 nebo 4 paletami opět obžalovanému pomohl, a to tak, že mu pomohl je nasadit na vidlici. To probíhalo tak, že poškozený nasměroval vidlici k paletě, pak od přístroje odstoupil a obžalovaný paletu na vidlici nasadil. Pak poškozeného vyzval, ať od automobilu odejde a drží se mimo dosah jeřábu, který má dosah 12 m od vozidla. O délce dosahu pošk. [REDAKCE] neříkal a začal přesouvat palety. Tu 10.paletu si pošk. [REDAKCE] napíchl, obžalovaný ho odehnal a začal předávat paletu z boční plochy na základovou desku zprava doleva přes zídku. Obžalovaný pak poškozeného uviděl, až když se nacházel na základové desce, objevil se zleva, kdy byla paleta směrem k němu a ve fázi pádu. Zřejmě musel obejít obžalovaného za zády. Jeho přítomnost obžalovaný vůbec nečekal, nechápal to, předtím jeho bezpečnostní pokyny poškozený respektoval. Hned, jak poškozeného viděl, pustil páky jeřábu, ale paleta již padala z výšky cca 1,5 m. Běžel hned za poškozeným, sundal z něj palety, ale viděl, že je to špatné. Zavolal o pomoc, přišli dělníci ze sousední stavby a zavolali záchrannou službu. Obžalovaný se na místě sesypal. Paleta se přenášela plynule, bez trhaného pohybu. Byla na vidlici dobře nasazená, jinak by se rozkolébala hned ze začátku. Ve společnosti DEK byl v tu dobu 3 měsíce, pracoval jako řidič-skladník. S jeřábem dělal poprvé až v této společnosti, dříve se živil jako řidič kamionu. Se strojem měl zkušenosti 2 měsíce. Absolvoval školení, trvalo 2-3 hodiny. Pak vyplnil test a od té doby mohl dělat jeřábníka. První měsíc se koukal na to, jak pracuje kolega, další měsíc se již zaučoval prakticky.
3. Svědek [REDAKCE] [REDAKCE] v hlavním líčení uvedl, že v době skutku pracoval na stavbě na sousedním pozemku. Stavba již byla kompletní, montovali střechu. Stavba tedy byla téměř dokončená, byli uvnitř.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

Neviděl tedy, co se stalo, ani zda se poškozený na stavbě pohyboval a obžalovanému pomáhal. Stavba, na které k nehodě došlo, byla rozestavěná, byly tam obvodové zdi do 1,5 m. Poškozeného poznal 2 hodiny před nehodou, kdy jím vysvětloval, co mají na stavbě dělat. O nehodě se dozvěděl tak, že slyšel řev ze sousední stavby. Okamžitě běžel se podívat, co se děje. Poškozený ležel v levém rohu, neměl kam couvnout.

4. Svědek [REDACTED] [REDACTED] v hlavním líčení uvedl, že byl v době skutku v sousedním domě. Neměl plot a měl přímý výhled na stavbu. Slyšel ránu, poté slyšel komunikaci v tom smyslu, že to si někdo dělá legraci. Myslel si tedy, že jen někomu něco spadlo, a neřešil to. Na vedlejší stavbě byli lidé a pracovali dál. Po chvíli přijela policie a záchranka. Viděl obžalovaného, jak sedí u kola a jsou u něj policisté. Během prací neviděl, že by se okolo jeřábu pohybovala nějaká osoba.
5. Svědkyně [REDACTED] [REDACTED], manželka poškozeného, v hlavním líčení uvedla, že ve společnosti zastávala kancelářskou práci, poškozený jezdil na stavby. Přímo u nehody nebyla. Ten den poškozený vstal dříve než obvykle a odjel na stavbu. O den dříve mu volali ze společnosti DEK, že již dorazily objednané palety. Jel je tedy převzít a zkontrolovat, že je vše v pořádku, pak se měl vrátit domů. V obci [REDACTED] měli koupené 4 parcely. Dům na jedné byl již téměř hotový, tři domy byly rozestavěné. Co se týče společnosti [REDACTED] byla jejich společná, oba dva v ní fungovali jako manažeři. Zaměstnanci neměli, lidé, kteří na stavbách pracovali, tam odváděli práci jako osoby samostatně výdělečně činné. Oni sami tu práci vykonávat neměli, protože neměli dostatečné vzdělání. Poškozený ale stavebnictví rozuměl, byl vyučený elektrikář. Společnost byla založena roku 2013, předtím poškozený v oboru podnikal jako osoba samostatně výdělečně činná. Takto již postavili 15-20 domů. Školení o bezpečnosti práce poněkud zanedbávali. Neměli v oboru vzdělání, činnosti tolik nerozuměli. Neví, zda poškozený nějaké školení absolvoval, svědkyně samotná nikoliv. Nemajetková újma byla svědkyni nahrazena společností DEK, na smlouvě figuroval i obžalovaný. Celkem jí bylo vyplaceno 800 000 Kč.
6. Z **protokolu o ohledání místa činu** soud zjistil, že se událost stala v obci [REDACTED] v rozestavěném domě v ulici [REDACTED]. Na místě se nacházelo nákladní vozidlo společnosti DEK, jehož rameno zasahovalo do rozestavěné stavby. V objektu stavby se nacházelo osm palet s tvárnici ytong a jedna paleta převrácená se stopami od krve. V rohu obvodové zdi se nacházelo tělo poškozeného, který měl trup mezi roztaženými nohama na zemi, obličejem dolů. Na hlavě měl ránu o velikosti 5 cm. Na obličejí byla zřejmá tržná zranění. Výška jedné palety byla 160 cm. Z fotografické dokumentace je zřejmé, že zeď rozestavěného domu dosahovala výšky přibližně stejné jako na v něm uskladněné palety.
7. Z **úředního záznamu o výjezdu policie** soud zjistil, že tato byla na místo zavolána v 9:51 hod. Na místě se nacházel kromě již mrtvého poškozeného a obžalovaného též svědek [REDACTED], který zavolal záchranku.
8. Z **výpisu z obchodního rejstříku zjištěného pomocí serveru Binode** soud zjistil, že společnost [REDACTED] byla ve vlastnictví poškozeného a svědkyně [REDACTED], kdy každý měl ve společnosti podíl 50 %. Založena byla společnost roku 2013.
9. Z **dodacího listu DL-170-18-057546** vyplývá, že společnost Stavebniny DEK a.s. měla dodat dne 1. 8. 2018 společnosti [REDACTED] 11 ks palet s tvárnici zn. Ytong. Celková hmotnost zboží měla být 6 404,56 kg. Na dodacím listu se nachází podpis obžalovaného, který palety převzal k převozu.
10. Z **pracovní smlouvy** ze dne 1. 6. 2018 soud zjistil, že obžalovaný byl v době skutku zaměstnán u společnosti Stavebniny DEK s.r.o. jako řidič-skladník. Z **dohody o hmotné odpovědnosti** z téhož dne soud zjistil, že obžalovaný měl se společností Stavebniny DEK s.r.o. uzavřenu dohodu o hmotné odpovědnosti za ztrátu svěřených hodnot a za schodek na svěřených hodnotách.
11. Ze **seznamu účastníků kurzu jeřábníků a vazačů**, ze **seznamu účastníků kurzu řidičů manipulační techniky** ze dne 14. 6. 2018 soud zjistil, že obžalovaný byl účasten těchto kurzů. Z **certifikátů o absolvování školení** soud zjistil, že obžalovaný dne 12. 6. 2018 absolvoval e-learningový kurz bezpečnosti práce pro manuální práce, požární ochrany pro zaměstnance, práce ve výškách pro skladníky a řidiče a práce s manipulačními vozíky a skladování. Z **testů vazačů a jeřábníků** soud zjistil, že obžalovaný složil písemný test pro tyto dva druhy pracovníků. V obou

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

případech šlo o 15, resp. 20 otázek typu multiple-choice. Z lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci soud zjistil, že obžalovaný byl shledán zdravotně způsobilým k práci řidiče-skladníka, z lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel soud zjistil, že obžalovaný byl shledán schopným řídit motorová vozidla všech skupin.

12. Ze stavebního deníku k provádění stavbě soud zjistil, že se stavbou bylo započato dne 19. 3. 2018. Dne 1. 8. 2018 mělo dojít k dodávce a montáži krovu.
13. Ze sdělení Oblastního inspektorátu práce pro Středočeský kraj k projednávané události soud zjistil, že tento orgán zjistil následující nedostatky: Poškozený se na stavbě pohyboval, aniž by to bylo v jeho popisu práce, přičemž vykonával práci vazače, pro niž neměl žádnou kvalifikaci. Poškozený porušoval pravidla pro práci vazače, a to tím, že vstupoval do nebezpečného prostoru, kam byl možný pád zavěšeného břemena. Další možnou příčinou může být nedostatečné zaškolení obžalovaného jako obsluhy hydraulického jeřábu, a to jak nedostatečným základním školením, tak nedostatečným výcvikem. Další pochybení proti pravidlům zákoníku práce shledal inspektorát v tom, že zaměstnavatel poškozeného nepředložil analýzu rizik, tato zřejmě nebyla vůbec vypracována, zaměstnavatel dále neurčil periodicitu konání školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nepředložil ani ověření zdravotní způsobilosti poškozeného. Přítomnost vazače nebo jakékoliv jiné osoby si společnost Stavebniny DEK, a.s., nevyžádala, ani jeho přítomnost nezajistila. Veškerou manipulaci s materiálem měl zajistit obžalovaný sám. Pochybení shledal inspektorát též ve školení obžalovaného, kdy není zřejmé, která konkrétní osoba školení provedla, není zřejmé, jaký minimální počet odpovědí měl obžalovaný odpovědět správně, aby v testu uspěl. Rozsah provedené výuky pro jeřábníky a vazače nemohl odpovídat udělené akreditaci, když měl trvat nejméně 20 hodin, avšak ve skutečnosti trval pouze jeden den společně s dalším školením. Dále měla navazovat 20hodinová praxe, u které obžalovaný na dotaz inspektorátu uvedl, že tato nebyla vůbec. Zaměstnavatel obžalovaného nevedl žádnou evidenci zácviku a neurčil interním předpisem obsah těchto školení.
14. Ze záznamu o interním šetření společnosti Stavebniny DEK, a.s., soud zjistil, že tato společnost považuje provedená školení za dostatečná. Obžalovaný měl absolvovat školení i výcvik a lékařskou prohlídku. Samostatná práce mu byla povolena až po jejich absolvování. V jednání obžalovaného neshledali jakékoliv pochybení, když v okamžiku, kdy se poškozený v nebezpečném prostoru objevil, již obžalovaný nemohl nic dělat. Obžalovaný se mohl oprávněně domnívat, že poškozený měl patřičnou kvalifikaci. Ověřování kvalifikace pracovníků druhé smluvní strany označila společnost DEK za nereálné. Obžalovaný je považován za velmi spolehlivého, opatrného a pečlivého pracovníka. Soud nevycházel z dokumentu „Popis událostí ze dne 1. 8. 2018“, kdy jde zřejmě o vyjádření obžalovaného v rámci tohoto interního šetření, a to právě z toho důvodu, že jde o popis událostí z pohledu obžalovaného. Obžalovaný se k události vyjádřil po zahájení trestního stíhání a v průběhu hlavního líčení a jen k těmto jeho vyjádřením může soud při hodnocení skutkového stavu jako k důkazu přihlížet (a to v případě výpovědi z přípravného řízení jen v omezené míře). Pokud by k tomuto dokumentu soud přihlížel, musel by jeho obsah nutně vyhodnocovat v souvislosti s dalšími důkazy, porovnávat tuto verzi s jedinou další známou verzí, a to s výpovědí poškozeného z hlavního líčení, čímž by došlo k porušení práv obžalovaného.
15. Z dokumentu nazvaného **Originální návod k provozu. Hydraulický nakládací jeřáb PK10000** soud zjistil následující: V kapitole Bezpečnost osob (str. 9) se nachází pokyn, že „před každou manipulací nebo uvedením stroje do provozu se pracovník obsluhy musí ujistit, že v nebezpečné oblasti se nenachází sám ani jiné osoby“. V části týkající se pracovní oblasti (str. 92) se uvádí, že „v celé pracovní oblasti jeřábu (oblast otáčení a pod zavěšeným břemenem) hrozí akutní ohrožení života obsluhy a jiných osob. Vstupovat do pracovní oblasti je zakázáno.“, přičemž text je ve zvýrazněném rámečku s tučně napsaným nápisem Pozor!. Dále se v této části uvádí: „Všechny pohyby jeřábu a místo nakládání/vykládání musí být zcela v zorném poli obsluhy. Pokud to není možné, musí být obsluze dány pokyny kvalifikovanou osobou. Naplánovat volný prostor pro provoz jeřábu a podpěry. Pohybům jeřábu nesmí bránit vedení, sloupky, stromy, budovy nebo jiné předměty.“ a dále v rámečku s nápisem Pozor! „Při nedostatečném výhledu musí být práce okamžitě zastavena.“ K tomuto textu je připojen náčrt jeřábu, v němž je výrazně vyznačena nebezpečná oblast. V části Práce s břemeny (str. 117) se uvádí: „Před každým pohybem jeřábu se ujistěte, že se v pracovní oblasti jeřábu (nebezpečná oblast) nezdržují žádné osoby. Pohyb jeřábu okamžitě

Shodu s prvopisem potvrzuje

prerušte, když do pracovní oblasti vstoupí osoba. S provozem jeřábu pokračujte až tehdy, když všechny osoby opustily pracovní oblast.“ a dále: „Všechny pohyby jeřábu a tím daná dráha břemene a břemeno musí být v zorném poli obsluhy.“ K zavěšování či odpojování břemen jinými osobami se v návodu uvádí, že „zavěšování/odpojování břemene [pomocí dalších osob se] smí provádět pouze po úplném zastavení jeřábu a povolení obsluhy.“

16. Obžalovaný předložil v hlavním líčení dokument nazvaný **Návod k obsluze. Betriebsanleitung. Hydraulický nakládací jeřáb. Hydraulischer Ladekran. PK 10000**, kdy má jít o návod k obsluze, který on sám dostal od svého zaměstnavatele. Soud v první řadě musí poznamenat, že je jen s podivem, že toto obhajoba namítla až v hlavním líčení, když – jak je ze spisu zřejmé – obhájce obžalovaného nahlížel do spisu až po založení tohoto znaleckého posudku a rozdíl v jejich délce je zřejmý, když návod založený ve spise je 2-3x delší než návod předložený obhajobou (v druhém návodu nejsou strany číslovány) a návod předložený obhajobou má dvojjazyčný název. Co se týče obsahu tohoto návodu, je v něm uveden v části týkající se bezpečnosti práce (1.1-1 4.) „Zajistěte pracovní prostor proti vstupu osob.“ V části týkající se samotné práce s jeřábem je uvedeno (4.1-1) „Pokud je prováděna taková práce, při které hrozí pád břemene nebo jeho části musí být celý pracovní prostor uzavřen.“ Červeným písmem s obrazem červeného trojúhelníku s vykřičníkem se uvádí: „Je zakázáno zdržovat se v prostoru obroženejím provozem jeřábu, zvláště pak pod zavěšeným břemenem, jakož i pod nebo v blízkosti pohyblivých částí jeřábu. Stanoviště pro ovládání jeřábu volte vždy tak abyste měli pod kontrolou celý pracovní prostor a neobrozili jste jiné osoby.“ Dále se uvádí (4.1-2), že „Trhavé pohyby jeřábu, které jsou důsledkem prudkého stisknutí nebo puštění ovládací páky může způsobit rozkládání břemene, což může vést k jeho pádu a v důsledku toho i ke zranění osob. Jeřáb ovládejte vždy tak, aby břemeno nemohlo narazit do jeřábu nebo jiných překážek. Zavěšování nebo uvolňování břemene se smí provádět jen za klidu jeřábu. Před uvedením jeřábu do pohybu se vždy přesvědčte, že osoba, která zavěšovala nebo uvolňovala břemeno je mimo prostor obrožený pohybem jeřábu. Osoby pohybující se v prostoru pohybu jeřábu jsou vystaveny riziku úrazu.“

17. Ve věci byl přibrán **RNDr. Mgr. Petr Adolf Skřehot, Ph.D., znalec z oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**. Ve svém znaleckém posudku, který následně rozvedl i během hlavního líčení, shledal tři příčiny nehody. Zaprvé šlo o nedostatečnou odbornou způsobilost obžalovaného. Zaměstnavatel obžalovaného měl zajistit odbornou přípravu obžalovaného v práci se stroji a obecně v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. V den nástupu absolvoval obžalovaný e-learningová školení z bezpečnosti práce, požární ochrany, práce ve výškách a práce s manipulačními vozíky. Není zřejmé, jakého obsahu školení bylo, protože jsou k dispozici pouze obecné osnovy, není znám způsob ověřování znalostí. Tato školení musí být přizpůsobena konkrétní práci, která je na pracovišti vykonávána, a tvorbě obsahu musí předcházet analýza rizik. Zaměstnavatel obžalovaného měl skutečně vypracovaný dokument nazvaný Analýza rizik. Tento byl vypracován stejnou společností, jaká zajišťovala výše uvedené kurzy, a z jeho obsahu je zřejmé, že konkrétnímu obsahu práce nebyla vůbec přizpůsobena. To znalec dovozuje zejména ze zmínky, že pád předmětů může způsobit nejvýše lehká poranění; je však obecně známou skutečností, že v oblasti stavebnictví se pracuje s břemeny o hmotnosti v řádech stovek kilogramů. Obžalovaný dále absolvoval školení pro jeřábníky a vazače, které bylo v rozporu s požadavky výrobce a také s akreditací, která byla školiteli dána Ministerstvem školství. Kurz měl trvat 20 hodin, trval však pouze hodinu, včetně vyplňování testů. Podle znalce je tedy zřejmé, že absolvované školení bylo pouze formální. Druhou příčinu znalec našel v neznalosti, resp. podcenění rizik souvisejících s manipulací s břemeny pomocí hydraulického jeřábu. Jeřáby jsou jedněmi z nejrizikovějších strojů z pohledu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hydraulické jeřáby jsou pak nejrizikovějšími z této skupiny. Výše jsou uvedeny výtky znalce k bezpečnostním a teoretickým školením obžalovaného. Dále se měl obžalovaný seznámit s návodem k obsluze hydraulického jeřábu. V něm je jasně uvedeno, že práce s jeřábem je nebezpečná. Při práci s ním nemohou být v okolí prováděny jiné práce, smí být obsluhován pouze jedinou osobou. Veškerý pohyb břemene musí být v zorném poli obsluhy, jinak musí být obsluze dány pokyny kvalifikovanou osobou. Pro případ, že do pracovní oblasti vstoupí jiná osoba, má být jeřáb okamžitě zastaven. Všechny osoby, které se v okolí jeřábu nacházejí, musí být o průběhu prací informovány. Tato pravidla však nebyla dodržena. Podle fotodokumentace založené ve spise neměl obžalovaný dostatečný výhled na břemeno po celou dobu práce s ním. Správně měly být palety složeny vedle základové desky. Obžalovaný uvedl, že mu při práci poškozený pomáhal; to je běžné u normálních jeřábů, nikoliv však v případě hydraulických jeřábů, kde

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

je toto přímo zakázáno. Nakonec znalec shledal pochybení v samotném vedení stavby. Zde však znalec vycházel z dokumentace vztahující se k jiné parcele, což sám v hlavním líčení uznal. Co se týče konkrétního nehodového děje, zde znalec nastínil několik možností. Pohyb s paletou mohl být prováděn trhanými pohyby, mohlo dojít k zachycení skládané palety o překážku, nejspíše o rozestavěnou zeď (na níž však nejsou zřejmé žádné vrypy) nebo to, že paleta byla špatně naložena na závěsný prostředek a půdorys jejího těžiště se nekryl s geometrickým středem zdvihací plochy. Při hlavním líčení znalec uvedl, že je možným dále takový děj, že prudkým zastavením jeřábu došlo k rozkmitání přenášeného břemene, které pak po zavazování o překážku spadnout (příp. je mohl na sebe shodit sám poškozený; pokud by však nebyla paleta rozkmitána, stáhnout z vidlice by ji poškozený sám nemohl.

18. Dále byl ve věci vypracován znalecm MUDr. Zdeňkem Šňupárkem znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který byl v souladu s § 211/5 tr. ř. čten. V tomto znaleckém posudku se uvádí, že poškození utrpěl poškození hlavy (deformace hlavy, tříštivá zlomenina klenby lební a obličejového skeletu, trzně zhmožděné rány kšice a obličjeje, tříštivá zlomenina spodiny lební s výhřezem rozhmožděné tkáně mozečku, úrazové podmozečkové krvácení, rozhmoždění mozku), páteře (potrhání meziobratlových prostor 1.-3. krčního obratle, rozhmoždění mozkomíšního mostu s odhmožděním prodloužené míchy) a paží (posunutá zlomenina pravé pažní kosti). Bezprostřední příčinou smrti bylo rozhmoždění mozku při rozlámání lebních kostí, které bylo způsobeno přímým tupým násilím velké intenzity působícím o větší ploše zejména na hlavu a pravou horní končetinu. Zranění byla jednoznačně smrtící, po nehodě již pro záchranu poškozeného nebylo možno nic udělat.
19. Nakonec byl vypracován znalecm Ing. Janem Stříbrným, Ph.D., znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, který byl v souladu s § 211/5 tr. ř. čten a soud zjistil, že v těle poškozeného nebyl nalezen alkohol, ani jiná toxikologicky významná látka.
20. Z opisu Rejstříku trestů soud zjistil, že obžalovaný je osobou dosud netrestanou.
21. Dále bylo provedeno k důkazu rozhodnutí o umístění stavby vydané Městským úřadem Říčany k parc. č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE], při zjišťování skutkového stavu z nich však nevycházel. Obhajoba namítala, že jde o dokumentaci k jiným pozemkům, tuto chybu seznal i znalec doc. Skřehot, který z dokumentace vycházel při vypracování znaleckého posudku. Tyto dokumenty tedy nemají pro rozhodnutí soudu žádnou relevanci. Na druhou stranu se však soud nedomnívá, že by pro posouzení skutkového stavu byla důležitá dokumentace k pozemku, na němž bylo stavěno, neboť dodržení stavebních předpisů nemá pro posouzení viny obžalovaného žádný vliv. Obhajoba dále předložila k důkazu grafické zpracování pohybu poškozeného a zorného úhlu obžalovaného. K tomuto soud přihlížel nikoliv jako k důkazu, neboť jak sama obhajoba uznává, jde pouze o jimi zpracované grafické vyjádření jejich verze skutku, ale jako k součásti její argumentace.
22. Soud má za to, že dokazování bylo provedeno v rozsahu dostatečném pro objasnění skutečného stavu věci. Po opětovném zhodnocení provedených důkazů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu dospěl soud k závěru, že není dostatečně prokázáno, že by byla naplněna subjektivní i objektivní stránka přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku.
23. Ve věci nebylo sporu, že dne 1. 8. 2018 obžalovaný vykládal na pozemku parc. č. [REDAKCE] obci [REDAKCE] palety s tvárnici ytong do prostoru rozestavěného domu pomocí hydraulického jeřábu, přičemž jedna z palet z vidlice jeřábu spadla, dopadla na poškozeného a usmrtila ho. Kromě výpovědi obžalovaného toto vyplývá z protokolu o ohledání místa činu s přiloženou fotodokumentací, na níž je vidět tělo poškozeného a složené palety s tvárnici v objektu rozestavěného domu a odstavený hydraulický jeřáb s nasazenými paletovými vidlicemi v blízkosti objektu. Zranění poškozeného má soud za prokázané znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, z něž také vyplývá, že příčinou smrti byl právě pád palety s tvárnici na tělo poškozeného.
24. Co se týče průběhu celého dne, zde soud vycházel pouze z výpovědi obžalovaného, neboť se kromě něj na místě nacházel poškozený, jehož výpověď získat nelze. Obžalovaný vypověděl, že na místě měl

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

-17-

složit celkem 11 palet tvárnic ytong. Poškozený chtěl při skládání tvárnic pomáhat a obžalovanému na dotaz sdělil, že má vazačské zkoušky. První palety pomáhal umístit do prostoru rozestavěného domu, protože na místo, kam měly být složeny, obžalovaný přes rozestavěnou zeď neviděl. To probíhalo tak, že na pokyn obžalovaného se poškozený směl k paletě přiblížit, až když byla pouze 50 cm nad zemí, měl paletu natočit a poté od ní opět ustoupit. Pak na místě vykládky poškozený nebyl, protože zařizoval něco se zákazníky. Vrátil se k vykládce posledních 3-4 palet, které pomáhal naložit na jeřáb, tedy konkrétně nasměroval vidlice jeřábu směrem do palety a obžalovaný následně paletu na vidlice „napíchl“. Je tedy zřejmé, že se poškozený vyskytoval v pracovním prostoru jeřábu i v době, kdy byl tento v chodu, pouze ho obžalovaný požádal, aby se k paletám nepřiblížoval, dokud nebyla ta která paleta pouze 50 cm nad zemí. Zároveň mu řekl, aby se nepohyboval v okolí ruky jeřábu a pod břemenem. U předposlední palety pak došlo k tomu, že poškozený poté, co obžalovanému natočil vidle a zastrčil, a obžalovaný mu řekl, aby se sbalil, tak poškozený zřejmě zezadu obžalovaného obešel a vstoupil do objektu rozestavěného domu zleva v době, kdy obžalovaný paletu přenášel přes zídku zprava doleva. Obžalovaný poté, co ho zahlédl, okamžitě zastavil stroj, následně z něj sjela paleta s tvárnicemi a spadla na poškozeného. Obžalovaný uváděl, že poškozeného neviděl a v okamžiku, kdy ho zahlédl, okamžitě zareagoval. Soud nemá důvodu tomuto tvrzení nevěřit.

25. Pro posouzení celé situace soud vycházel také ze znaleckého posudku z oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, z návodů k obsluze hydraulického jeřábu PK 10000, s nímž obžalovaný ten den pracoval, z podkladů z pracovních školení obžalovaného a ze zprávy oblastního inspektorátu práce. Znalec uvedl, že v projednávaném případě došlo k porušení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Obžalovaný sice absolvoval školení, tato však byla pouze formální. Znalec, stejně jako oblastní inspektorát práce, namítají hlavně vady formální, kdy zaměstnavatel obžalovaného neměl k provedeným školením dostatečnou dokumentaci, takže nebyl zřejmý konkrétní obsah školení. To však samo o sobě neznamená, že by obžalovaný neabsolvoval obsahově odpovídající školení, které bylo pouze nevhodným způsobem reflektováno administrativou zaměstnavatele. O pouhé formálnosti školení však svědčí i další skutečnosti uváděné znalcem i inspektorátem práce, a které vyplývají i z dokumentace ke školením obžalovaného. Jak znalec dále uvádí, obžalovaný v jeden den (14. 6. 2018) absolvoval kurz jeřábníků a vazačů a řidičů manipulační techniky, o několik dnů dříve (12. 6. 2018) absolvoval dokonce 4 kurzy (bezpečnost práce pro manuální práce, požární ochrana, práce ve výškách pro skladníky a řidiče, manipulační vozíky a skladování). Z listiny ke školením ze 14. 6. 2018 vyplývá, že mělo v daný den být provedeno celé školení, přičemž zatímco u kurzu řidičů manipulační techniky byly podle programu zařazeny ukázky praktické jízdy, v případě kurzu jeřábníků a vazačů praktická stránka vůbec obsahem programu nebyla. Závěr znalce i oblastního inspektorátu práce o nedostatečné odborné přípravě obžalovaného je tak v souladu s ostatními provedenými důkazy. Znalec dále ve znaleckém posudku rozebíral porušení bezpečnostních předpisů práce s hydraulickým jeřábem. Znalec vycházel z návodu k obsluze jeřábu, který získaly orgány činné v trestním řízení. Návody k obsluze měl soud k dispozici dva, kdy druhý předložila obhajoba v hlavním líčení, nicméně v místech, které jsou pro rozhodnutí soudu důležité a které znalec ve svém posudku cituje, se oba návody shodují; v detailech soud odkazuje shora na pasáž, v níž jsou konkrétní části návodů citovány. V obou návodech je uvedeno, že jeřáb má být používán jen jednou osobou, v dosahu ramene jeřábu se nesmí vyskytovat jiné osoby než obsluha tohoto stroje a obsluha jeřábu má mít pod kontrolou celou trasu břemene. Znalec v posudku uváděl, že stroj smí striktně obsluhovat jen jedna osoba, žádná jiná osoba nesmí vypomáhat s vykládkou ani nakládkou. Návod k použití toto však v mimořádných případech umožňuje, osoba se však smí v dosahu jeřábu pohybovat jen v případě, že je chod jeřábu zcela zastaven, tedy opět, v souladu se závěry znalce, se při chodu jeřábu v jeho dosahu nesmí nikdo pohybovat. Návod dále počítá s případem, kdy obsluha nemá v dohledu celou trasu břemene. V takovém případě musí obsluze asistovat jiná osoba, která obsluze dává pokyny, nicméně i tato se musí nacházet mimo dosah jeřábu. V ostatním jsou však závěry znaleckého posudku zcela v souladu s ostatními provedenými důkazy. V projednávaném případě pak znalec seznal, že byly tyto bezpečnostní pokyny porušeny. Za prvé obžalovaný skládal palety na místo, na které neměl dostatečný výhled. Toto potvrdil sám obžalovaný, když uvedl, že poškozený mu s vykládkou prvních několika palet pomáhal, protože na místo obžalovaný neviděl. Vyplývá to i z fotografií pořízených na místě činu, kdy je zřejmé, že zeď

Shodu s prvopisem potvrzuje

rozestavěného domu dosahuje výšky cca 1,6 m, tedy výšky jedné palety. Dalším pochybením podle znalce bylo, že obžalovaný se strojem pracoval, když se v jeho dosahu nacházela jiná osoba. I znalec vychází ze skutečností, které odpovídají provedenému dokazování, když je zřejmé, že se poškozený v okolí jeřábu pohyboval, i když byl stroj v chodu. První tři palety pomáhal obžalovanému vykládat a obžalovaný mu zakázal se k paletám přibližovat, dokud palety nebudou jen 50 cm nad zemí. Nezakázal tedy poškozenému do prostoru dosahu jeřábu vstupovat do úplného zastavení stroje. Znalec uvedl, že to, aby do prostoru jeřábu nevstupovala jiná osoba, může obsluha zabezpečit dvojnásobným způsobem – jednak může okolí stroje označit např. páskou, což však v praxi není příliš využíváno, jednak může instruovat ostatní pracovníky ústními pokyny. K tomu soud dodává, že podle návodu k obsluze, který předložila obhajoba, je dokonce povinností obsluhy prostor uzavřít, tedy zřejmě fyzicky zajistit proti vniknutí. Obžalovaný uvedl, že poškozeného ústně poučil, jak se má v místě chovat. Z jeho výpovědi jako celku vyplývá, že obžalovaný poškozenému řekl, že se nemá pohybovat v okolí ruky jeřábu a pod břemenem. V případě, že se v dosahu jeřábu objeví jiná osoba, má obsluha podle znalce chod stroje okamžitě zastavit; tento požadavek je uveden též v obou návodech. Zde soud vychází z výpovědi obžalovaného, že v okamžiku, kdy se poškozený objevil v objektu rozestavěného domu v době, kdy obžalovaný na místo přemístoval břemeno, obžalovaný okamžitě stroj zastavil.

26. Orgány činné v trestním řízení se v průběhu trestního řízení snažily o prokázání konkrétního mechanismu, kterým došlo k sesutí palety z vidlice hydraulického jeřábu. Tento fakt však soud nepovažuje za důležitý pro rozhodnutí. Jak bude podrobně rozvedeno níže, soud obžalovanému neklade za vinu nějaké konkrétní jednání bezprostředně předcházející sesutí palety a netvrdí, že snad měl obžalovaný několik sekund před jejím pádem konat jinak, aby k sesutí palety vůbec nedošlo. Tímto směrem proto soud dokazování neprováděl.
27. Podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku se přečinu usmrcení z nedbalosti dopustí, kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt.
28. V projednávané věci bylo prokázáno, že došlo k následku předvídanému trestním zákonem, totiž ke smrti poškozeného. Soud se proto zabýval, zda ke smrti došlo v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného, které je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku, a zda je ze strany obžalovaného možno dovodit zavinění alespoň ve formě tzv. nevědomé nedbalosti.
29. Soud se v průběhu hlavního líčení případem podrobně zabýval a dospěl k závěru, že smrt poškozeného byla způsobena několika příčinami. Jednak zde bylo chování samotného poškozeného, který – ač měl zkušenosti ve stavebnictví a ač je obecně známou skutečností, že pohyb na stavbách je nebezpečný – se pohyboval v dosahu hydraulického jeřábu, který byl v chodu, a nerespektoval přitom žádná pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Spíše nepřímou příčinou, byl přístup společnosti Stavebniny DEK, a.s., tedy zaměstnavatele obžalovaného, k odborné přípravě zaměstnanců a k organizaci školení o bezpečnosti práce, kdy byla spíše formální, ve snaze „na oko“ splnit literu zákona. Jednotlivé příčiny se na následku podílely různým dílem. Nejméně se na následku podílela společnost Stavebniny DEK, a.s., která sice pochybila, avšak její jednání není natolik spjato s následkem jako jednání poškozeného. Pokud by poškozený nevstupoval opakovaně do dosahu jeřábu bez jakýchkoliv ochranných prostředků a zejména v posledním případě bez domluvy s obžalovaným, zřejmě by k následku nedošlo, ať by jinak obžalovaný stroj obsluhoval jakkoliv. Soud zkoumal, zda se i obžalovaný dopustil pochybení, když poškozeného do prostoru jeřábu vpouštěl a že pracoval, i když věděl, že se poškozený v tomto prostoru pohybuje. Zde je potřeba rozdělit postup obžalovaného při skládání prvních palet, kdy pohyb poškozeného byl v souladu s pokyny uvedenými v návodu a po dohodě s obžalovaným. V žádném z těchto vstupů poškozený nevstupoval pod zavěšené břemeno, ale až když břemeno bylo těsně nad zemí od dalšího postupu obžalovaného v případě 10. palety, kdy po jejím napíchnutí, s čímž poškozený pomohl, byl vykázán obžalovaným z prostoru, ale přesto do blízkosti ruky jeřábu a pod zavěšené břemeno vstoupil a to zcela nečekaně. Poškozený tedy nerespektoval pokyn obžalovaného.
30. Vzhledem k tomu, že skutek byl žalován jako nedbalostní trestný čin, soud hodnotil, zda obžalovaný zachoval dostatečnou míru opatrnosti, a to jak z pohledu objektivního, tak subjektivního (srov. např. Šámal, P., a kol., *Trestní zákoník*, 2. vyd., Praha: C. H. Beck, 2012, s. 237 a násl.).

31. Z objektivního hlediska se posuzuje, jak se měl správně obžalovaný v dané situaci zachovat. Zde soud odkazuje zejména na shora uvedené: Obžalovaný měl jako obsluha postupovat dle návodu k obsluze hydraulického jeřábu a nepracovat s ním v době, kdy se v jeho dosahu pohybovala jiná osoba. Kde je také vysvětleno, že v případě, že toto pravidlo nebude dodrženo, hrozí ohrožení zdraví, nebo dokonce života osob, které se v dosahu jeřábu pohybují. Soud věří obžalovanému, že poškozeného upozornil, že nemá do pracovního prostoru ruky jeřábu a pod zavěšené břemeno chodit. Soud musí konstatovat, že poškozený pokyny obžalovaného nerespektoval a i přes domluvu se v zapovězeném prostoru vyskytoval a to v průběhu přesouvání břemena mimo zorný úhel obžalovaného v rozporu s jeho pokyny. Obžalovaný ihned poté, co poškozeného spatřil, jeřáb zastavil, tedy v tomto bodě respektoval návod k obsluze. V souladu se zásadou in dubio pro reo soud uzavřel, že obžalovaný nemohl předejít nedovolenému vstupu poškozeného do pracovního prostoru jeřábu, pokud měl za to, že poškozeného z prostoru vykázal a že poškozený jeho pokyn splní. Soud nedovodil, že by obžalovaný nezachoval náležitou míru opatrnosti a tím pádem nemohl dovodit ani příčinnou souvislost mezi porušením potřebné opatrnosti a následkem trestného činu, tedy smrtí poškozeného.
32. Z hlediska subjektivního pak soud zkoumá, jak bylo možné se v případě obžalovaného, s jeho zkušenostmi a v situaci, v jaké se ocitl, zachovat. Obžalovaný pracoval v době skutku jako jeřábník pouze krátkou dobu asi dvou měsíců. Vstupní školení, které absolvoval, bylo povýtce formální a mělo za cíl spíše dát za dost povinnosti stanovené zaměstnavateli než skutečně obžalovaného naučit bezpečně s hydraulickým jeřábem pracovat. Obžalovaný navíc přišel do styku s poškozeným, který nerespektoval pravidla bezpečnosti práce, a to dosti výrazným způsobem. Soud proto podrobně zvažoval, jaké bylo správné chování z pozice samotného obžalovaného. Nebezpečnost stavebních prací je zřejmá i laické veřejnosti, kdy každý ví, že na stavbách je třeba se pohybovat opatrně, s bezpečnostními pomůckami, neboť hrozí pád buďto samotné pohybující se osoby, nebo pád stavebního materiálu na tuto osobu. V projednávaném případě přicházelo riziko pádu stavebního materiálu, vzhledem k práci s hydraulickým jeřábem. Obžalovaný poškozeného upozorňoval, aby se pod břemenem nepohyboval a až na poslední vykládku, poškozený jeho pokyny dodržel a pod břemenem se nepohyboval. V případě poslední vykládky, kdy poškozený vykázal z pracovního prostoru, potom počítal s tím, že poškozený pokyn rovněž dodrží a v práci pokračoval. I ze subjektivního hlediska tedy míru potřebné opatrnosti dodržel.
33. Jednání obžalovaného tedy nenaplnilo znaky přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku a byl obžaloby zproštěn podle § 226 písm.a) tr. řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán. V případě jednání obžalovaného totiž nebylo prokázáno, že by ke zranění poškozeného došlo tak, jak je popsáno podanou obžalobou OSZ Praha-východ Zt 358/2019, tedy zkráceně, že by daného dne na daném místě obžalovaný jednal v rozporu s návodem k obsluze a pokračoval ve vykládce pomocí hydraulického nakládacího jeřábu přesto, že by poškozený opakovaně vstupoval pod zavěšené břemeno.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do osmi dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný a jeho zákonný zástupce pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

Osoba oprávněná napadat takový rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Odvolání musí být ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení rozsudku nebo v delší lhůtě k tomu stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně dle § 251 tr. řádu také odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán, a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které mu předcházelo.

Státní zástupce je povinen uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Odvolání lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.

Odvolání nemohou podat osoby, které se tohoto práva výslovně vzdaly.

Praha dne 29.října 2020

JUDr. Mgr. Lenka Haštabová, Ph.D.
samosoudkyně